

[Poul Møller.]

Hermed gik regeringen fra de åbne døres politik til de lukkede. Det skal jeg såmænd ikke dadle regeringen for på dette tidspunkt, men jeg dadler statsministeren for den iver, hvormed han i nogle vigtige dage bragte tvivl om Danmarks holdning, og jeg bebrejder ham, at han ikke forhandlede med de politiske partier i mellemtiden. Hvis der overhovedet skulle være en idé i, at regeringen havde sikret „åbne døre“, så kunne der ikke være nogen idé i at lukke dem få dage efter.

Senere har statsministeren kommenteret samtalerne i Paris på lidet overbevisende vis. Efter pressemødet i London Airport om onsdagen og før det indkaldte pressemøde i London torsdag fik statsministeren tid til at tale i BBC, hvor han bl. a. sagde, at „han var blevet fuldstændig overrasket af de Gaulles tilbud til Danmark om medlemskab eller associeret medlemskab.“

Se, dette kan naturligvis forklare, at statsministeren gik lige ud til pressen og fortalte alt det, som de Gaulle havde sagt, og strømmede over af venlig beskrivelse af generalen, så Europa stod på den anden ende. Men i øvrigt var statsministeren i BBC ikke den samme som i lufthavnen, for nu erklærede han:

„Danmark måtte nu se på den nye situation, og hvis Danmark ønskede at fortsætte forhandlinger med fællesmarkedet, måtte regeringen have et nyt mandat.“

Døren åbnedes dog altså på klem.

Men næste dag gik statsministeren med udenrigsministeren til Macmillan, og de tre herrer var efter referaterne absolut enige i bedømmelsen af den nye situation. Døren var ikke blot lukket, den var låst, og regeringen erklærede fra London, at den ikke ville forhandle alene med fællesmarkedet. For en ordens skyld bør tilføjes, at regeringen ikke til gengæld havde sikret sig engelske indrømmelser på noget område. Det fremgår også af de redegørelser, som statsministeren og udenrigsministeren har afgivet, at den engelske regering ikke har givet nogen indrømmelser af kontant karakter til Danmarks interesser overhovedet ved disse samtaler.

Efter samtalen med Macmillan blev „den

fuldstændige overraskelse“, der havde betaget statsministeren i Paris, ved det andet pressemøde i London til følgende:

„Jeg tror ikke, at man skal gøre alt for meget ud af general de Gaulles tilbud til Danmark. Som det blev fremsat, er det mit indtryk, at det vel må gælde alle, at de kan komme ind i fællesmarkedet, hvis de skriver under på Romtraktaten i dennes fulde ordlyd og går med til alle økonomiske og politiske betingelser.“

Hermed skulle overraskelsen være blevet til en selvfølge — en direkte følge af Romtraktatens ordlyd, som enhver måtte vide — og det diplomatiske mesterstykke blevet til en banalitet.

Statsministeren tog fra London til Kastrup, hvor pressen igen var samlet for at modtage ham. Denne gang var de Gaulles udtalelser også kommet overraskende for statsministeren, som nøjere ville overveje, om de Gaulles tilbud havde et realitetsindhold, eller om det blot var en „venlig gestus“. Statsministeren sagde yderligere, at udtalelsen var af betydning, selv om den i og for sig ikke sagde noget nyt. Efter statsministerens mening var udtalelsen

„ikke aktuel, men den havde betydning i den foreliggende situation.“

Det hele var nu endt i den rene uforståelighed.

Jeg skal ikke hæfte mig mere herved; men én ting bør siges: at vi er mange — vi, som hidtil har fulgt den høje regerings europæiske politik — som i de dage, statsministeren var på sit uofficielle besøg i Paris og London, følte, at han efterlod et indtryk af usikkerhed, som rystede os. Og vi er mange, der vil råde statsministeren til for fremtiden at holde færre pressemøder, især når han er udenlands, og være mere varsom med at referere, hvad andre siger til ham, og erindre, at forudsætningen for, at landets udenrigspolitik i de store spørgsmål kan samle det store og brede flertal her i tinget, er, at folketinget er og bliver det sted, hvor regeringen først og fremmest drøfter sin holdning til de store internationale spørgsmål, også inden den publicerer sine og dermed landets standpunkter for alverden.

Regeringen kan naturligvis svare, at den har ret til at meddele sig, hvor den vil, uden forudgående drøftelse med os. Det er